

Chrustjev till behag

Regeringens beslut att utesluta högerns ledare från den svenska delegationen till Förenta nationerna är ett brott mot länge följd praxis och ett brutalt maktövertag. Men det är värre än så. Beslutet har tillkommit därför att hr Hjalmarson motsatt sig Chrustjavs besök och därigenom blivit missnöjd för den ryske diktatorn. Det är ingen överdrift att påstå att den svenska regeringen handlat under inflytande av Chrustjavs reaktion och därmed böjer sig för dennes vilja. Oberoende av hur man ställer sig till Chrustjavs planerade besök och till högerledarens uttalanden i detta sammanhang, borde demokratiska svenskar känna förbittring över den kombination av hänsynslöshet mot en svensk politiker och undfallenhet mot en utländsk makt som präglar regeringens uppträdande.

I den promemoria i vilken Chrustjavs återbud motiverades angrep ryssarna hr Hjalmarson och hr Ohlin i anledning av deras protester mot besöket. Den svenska regeringen föll i sitt svar undan för detta tydliga försök att påverka svensk inrikespolitik och beklagade vad som förekommit; i sitt radiotal strax därefter solidariserade sig hr Undén med ryssarna genom att angripa de svenska politiker och tidningar som väckt Chrustjavs ovilja. I den socialdemokratiska pressen förekom uttalanden som

tydde på att man önskade diskvalificera oppositionsledarna, och särskilt hr Hjalmarson, på grund av deras uppträdande i saken. Vi har i Dagens Nyheter starkt klandrat denna hållning hos regeringen och en del av regeringspressen. Men vi har aldrig kunnat tänka oss att detta var förspelt till en så förnedrande eftergift mot Ryssland, en så kränkande handling mot den svenske högerledaren som nu föreligger. Har man från ryskt håll gjort ytterligare påtryckningar? Eller har redan den ryska irritation som vi känner till i förening med hr Undéns lust att hämnas på en besvärlig motståndare varit tillräckligt motiv för vad som skett? Av det uttalande som högerpartiets riksdagsgrupp publicerat framgår endast att hr Hjalmarson utesluts därför "att han offentligt framfört partiets uppfattning om ministerpresidenten Chrustjavs besök i vårt land".

Under debatten kring återbudet har både från ryskt håll och från den socialdemokratiska pressen antytts att eftersom alla partier är för den alliansfria politiken, borde de också stödja regeringspolitiken i fråga om sådana frågor som inbjudan till Chrustjev. Det är hälsosamt att högern klart utdömer denna orimliga tankegång. Den alliansfria politiken, förklarar partiet, "förutsätter frihet för envar att offentligt lägga fram vad han finner vara rätt och sant också om kommunistisk politik mot andra folk och länder och våra ståndpunkter därtill". Ett fullföljande av den tankegång som regeringsbeslutet uttrycker måste leda därtill att varje uttalande om Ryssland — ty man tänker väl inte fridlysa även andra stater — som av regeringen anses

olämpligt om så ske kan bestraffas genom åtgärder mot den felande.

De delegater som regeringen redan utsett från högerpartiet har haft samma uppfattning som hr Hjalmarson, men inte haft skäl att offentligt uttrycka den; hr Hjalmarson har i denna sak representerat sitt parti. Därför är det självfallet att dessa delegater — hrr Ewerlöf och Svärd — fränsäger sig sina uppdrag och att högern vägrar att bli företrädare i delegationen till FN. Då folkpartiets ledare hr Ohlin

uttryckt samma åsikter om Chrustjevbesöket som högerledaren och alltså rimligen ansetts olämplig som FN-delegat — ehuru han av personliga skäl varit förhindrad — borde folkpartiet återkalla sina delegater och bestämt betona sin solidaritet med högern.

Regeringen har, därom är vi övertygade, gjort ett stort misstag från partipolitisk synpunkt. Dess beslut kommer att väcka indignation bland många socialdemokrater, även om partiets tidningar av lojalitet eller följ-

samhet försvarar vad som gjorts. Men detta är inte det väsentliga. Viktigare är att regeringsbeslutet måste verka ödesdigert på den svenska politiken, som kännetecknats av att de demokratiska partierna känt samhörighet ovan stridsfrågorna. Att en svensk regering till Chrustjavs behag stämplar en svensk partiledare som ovärdig en viktig förtroendepost är kanske det mest motbjudande och oroväckande som efter andra världskriget inträffat i vår svenska demokrati.

Skuggan över Kanslihuset

